

Medfører byvækst ”en god by for alle”?

For mig som Teknisk Udvalgs formand vil en hovedopgave være at arbejde for en mere social og helhedsorienteret planlægning, som i overensstemmelse med KP 2017 tager mere hensyn til beboernes miljø end til tæthed og profitabilitet.

<https://jyllands-posten.dk/pictures/image/12794867/b616kb/ALTERNATES/native-app-2048/storbyen>

VIGGO JONASEN

Genindtrådt byrådsmedlem efter 27 år, for Enhedslisten, De Rød-Grønne.

Da jeg trådte ud af byrådet i 1993, var Aarhus' indbyggertal ca. 266.000. I 2021 er vi 355.000. Antallet af kommunalt ansatte er ændret fra ca. 23.000 til godt 22.000. Der er altså færre kommunale medarbejdere pr 1.000 indbyggere til at betjene os. Til gengæld er skatteprocenten lav – tredjelavest i Jylland.

En større del af aarhusianerne bor i etageboliger. Nogle af os kører i en nyanskaffet letbane. Flere venter i bil ved lyskrydsene.

Uddannelsesinstitutionerne er vokset i antal studerende, og lærerne har fået flere studerende – hver!

Antal mennesker med handicap er vokset – procentvis også mere end folketallet. Ydelsesniveauet er sænket for de enkelte brugere.

Antallet af ældre med plejebehov er vokset – og antal hjemmehjælpstimer pr. bruger er sænket.

Antallet af hjemløse er vokset, trods en del kommunale planer for afskaffelse af hjemløshed.

Uligheden er vokset. Antal fattige i Aarhus, også antal børn i fattigdom, er vokset. Regeringernes politik igennem de 27 år er en del af forklaringen. Men også byrådets politik har medvirket.

I 2021 er Aarhus en god by for mange. Der er flere af os end i 1993! Men for mange er Aarhus en mindre god by i 2021 end i 1993.

Byrådsbeslutninger og byrådsprioriteringer er en væsentlig del af forklaringen. De skiftende socialdemokratiske og Venstre-regeringers fælles neoliberale politik har udgjort bagtæppet. ”Sparerunder”, ”effektiviseringskrav”, ydelsessænkninger og byvækst-narkomani har præget udviklingen.

Hvilken betydning har byrådets planlægninger?

Først og fremmest har vi en Kommuneplan, KP 2017. Den vil også "en god by". Men hovedvægten er på vækst, ca. 2.500 indbyggere pr. år. KP 2017 har også en forskrift om, at der skal udarbejdes helhedsplaner som ramme for lokalplaner for byggerier.

Men: Væksten er ikke 2.500, men 5.000 om året (så jubler borgmesteren). Rådmandens lokalplanlægning ser ofte bort fra kravet om helhedsplaner.

Lokalplanlægningen fungerer ofte som en lidt udvidet byggesagsekspektion. Man dispenserer fra kvalitetskrav og højde- og udnyttelsesbestemmelser på grund af bygherrerens ønsker om at bygge flere profitgivende kvadratmeter erhvervs- eller boligareal på de enkelte grunde. Som dispensation til seks etager ved Lystrupvej/Viengevej, hvor to etager ellers var maks.-højde!

Eller man ændrer lokalplanen og laver kommuneplan-tillæg med samme formål. "Armslængdeprincippet" virker ikke mellem bygherrer og byråder. God-ordene er "vækst" og "fortætning", det sidste med en løs henvisning til miljøhensynet. Det har givet os meget højt og massivt nybyggeri og en maltrakteret skyline. Byggeriet er meget stort – men ikke meget stor arkitektur. Det får aarhusianerne så lov at bo i og kigge på de næste 100 år. Når indbyggerne enkeltvis eller i foreninger protesterer mod plandispensationer, brutale mer-bebyggelser, og Mindegade-nedrivninger, oplever de oftest at tale til en mur af byråder. Dialog opleves sjældent. Sådan var det ikke i Bernhardts Jensens tid.

I midtbyen er industrien næsten væk (bortset fra havnen), og tung trafik er mindsket. Cykelsikkerhed er forbedret. Nedbringelse af personbiltrafikbelastning er i praksis ikke prioriteret. Midtbyens små grønne oaser, de små friarealer i karréerne "fortættes".

For en genindtrådt byråder er kampen for genopretning af velfærdsniveau et hovedpunkt.

For mig som Teknisk Udvalgs formand vil en hovedopgave være at arbejde for en mere social og helhedsorienteret planlægning, som i overensstemmelse med KP 2017 tager mere hensyn til beboernes miljø end til tæthed og profitabilitet. Også en biodiversitetspolitik for hele kommunen, og en social diversitetspolitik: at sikre, at der også er betalelige boliger for fattige i flere dele af kommunen, og at modvirke ghettoplan-partiernes udskubning af de mindre velstående fra byens boliger.

Nogen vil måske anse det som et lidt reformistisk program! Men sammenlignet med de 27 års socialdemokratisk-neoliberale udviklinger er det ret vidtgående.